

Koninklijke Marechaussee

> Retouradres Postbus 90615 2509 LP Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. de Directeur Wetgeving en Juridische Zaken

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ministerie van Defensie

**Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee**
DIRECTIE OPERATIES

Locatie
Plein-/Kalvermarktcomplex
Kalvermarkt 32
's Gravenhage

Postadres
Postbus 90200
3509 BE UTRECHT
MPC 58A

www.marechaussee.nl

Onze referentie

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Datum 20 september 2024
Onderwerp Consultatiereactie conceptwetsvoorstel Eerste aanvullingswet nieuw
Wetboek van Strafvordering

Geachte [REDACTED],

Met uw brief van 8 mei jl. hebt u o.a. de Koninklijke Marechaussee (hierna KMar) in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het conceptvoorstel Eerste aanvullingswet nieuw Wetboek van Strafvordering. Graag maak ik daarvan gebruik.

Algemeen

De voorgestelde Eerste aanvullingswet bevat een aantal aanpassingen en aanvullingen op het wetsvoorstel Vaststelling van het nieuwe Wetboek van Strafvordering, zoals deze is ingediend bij de Tweede Kamer. Daarbij is duidelijk rekening gehouden met eerder informeel gegeven adviezen in de ketenbrede werkgroep waarvoor de KMar u zeer erkentelijk is. Met de voorgestelde wijzingen wordt m.i. een betere balans gevonden tussen de rechtsbescherming van betrokkenen, de toekomstbestendigheid van het wetboek en de slagvaardigheid van de opsporing.

Mijn reactie beperkt zich hierna tot die onderdelen van het wetsvoorstel die van invloed zijn op de KMar. Ten eerste, omdat niet alle onderdelen van het voorliggende conceptvoorstel relevant zijn voor de KMar, zoals de regeling over procesafspraken en over buitengerechtelijke afdoening. Ten tweede omdat de KMar weliswaar een politieorganisatie is en de aan haar opgedragen politietaken op gelijksoortige wijze uitvoert als de politie, maar belast is met specifieke en overwegend militaire politietaken. De door de politie gegeven consultatieadviezen zullen evenwel mede relevant zijn voor de KMar, waardoor ik in principe mijn steun daaraan bij deze wil uitdragen.

De onderwerpen, die een directe relatie hebben met de specifiek aan de KMar opgedragen politietaken, zijn (in volgorde van het wetsvoorstel):

1. Aanpassing van enkele onderdelen van de deskundigenregeling;
2. Strafvordering op zee en in de lucht; en

3. Herstructurering van (bijzondere) voorwaarden en het toezicht op de naleving daarvan.

Ministerie van Defensie
Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee

1. Aanpassing van de deskundigenregeling

Met de onderdelen L t/m O, V t/m Z en FFF t/m HHHH van het wetsvoorstel wordt de deskundigenregeling in Boek 1, Hoofdstuk 7, en Boek 2, Hoofdstuk 4, en Titel 10.4, gewijzigd. In het nieuwe Wetboek van Strafvordering is het uitgangspunt dat de officier van justitie enkel deskundigen kan benoemen die in het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen zijn geregistreerd en dat alleen de rechter-commissaris niet-geregistreerde deskundigen kan benoemen, consequent doorgevoerd. Naar aanleiding van enkele consultatieadviezen is de deskundigenregeling op punten verbeterd. Een van die punten betreft een verduidelijking van de typen onderzoek waarvoor *wel* specifieke of bijzondere kennis is vereist, maar die in de wettelijke regeling *niet* als deskundigenonderzoek worden aangemerkt, zoals onderzoek dat door opsporingsambtenaren wordt verricht (art. 1.7.5). Die verduidelijking juicht de KMar toe.

Onze referentie

De KMar heeft bijvoorbeeld in het kader van de aan haar expliciete toegewezen politietaak in art. 4, eerste lid, onder g Politiewet 2012; 'de bestrijding van mensensmokkel en van fraude met reis- en identiteitsdocumenten' een diepgaande kennis opgebouwd van vervalsingen van ID-documenten van nagenoeg alle landen van de wereld, met de daaraan gerelateerde modus operandi. Het is evident dat de KMar als organisatie deze specialistische kennis, opgebouwd door individuele medewerkers van de KMar, onderhoudt, verder verbetert, borgt in opleidingen, werkwijzen vastlegt en procedures volgt. Door de vastlegging zijn de resultaten achteraf ook toetsbaar. De KMar onderschrijft daarom de desbetreffende passage op p. 43 van de Memorie van Toelichting (hierna MvT), waarin die eigen verantwoordelijkheid van de verschillende opsporingsorganisaties voor de kwaliteit van die specialistische kennis tot uitdrukking komt. De KMar is het dan ook hartgrondig eens met de stelling dat vanwege die eigen verantwoordelijkheid, het aanvullende toezicht van de officier van justitie op de kwaliteit van de onder zijn/haar gezag uitgevoerde opsporingsonderzoeken en de mogelijkheid van toetsing achteraf door de rechter, advocaat en verdachte, geen regeling in de wet noodzakelijk is voor een aanvullende toetsing door een derde, of het benoemen van die individuele medewerkers als deskundige.

2. Strafvordering op zee en in de lucht

Het onderdeel VVVV (Boek 6, Hoofdstuk 3, de artikelen 6.3.1 t/m 6.3.22, samen met enkele artikelen uit Boek 1) vervangt de huidige regeling over strafvordering buiten het gebied van een rechtbank (de huidige artikelen 539a tot en met 539w). Het betreft in essentie strafvordering ten aanzien van Nederlandse schepen en luchtvaartuigen die zich buiten Nederland bevinden.

Voor Defensie als geheel zijn dit relevante bepalingen vanwege de inzet van militairen in het buitenland op een militair schip of luchtvaartuig gedurende oefeningen en missies. De gemoderniseerde bepalingen worden goed werkbaar geacht voor de opsporingsambtenaren en hulpofficieren van justitie van de KMar. Voorts blijven mogelijkheden behouden voor commandanten (en onder zijn bevel staande officier of onderofficier) om zelfstandig strafvorderlijk te kunnen optreden, in geval er geen hulpofficieren van justitie of andere opsporingsambtenaren van de KMar zich aan boord bevinden en/of tijdelijk geen contact mogelijk is met hen of de justitiële autoriteiten.

Ook komt de regeling voor vertolking de operationele werkelijkheid tegemoet (art. 6.3.7, vijfde lid en 6.3.19, zevende lid). Overigens is het in alle gevallen

kunnen verhoren in een taal die door zowel de verdachte als door de opsporingsambtenaar voldoende wordt beheerst, een eerder geuite wens in de consultatie over Boek 1 (zie punt 7 in de bijlage bij de brief 'Consultatieadvies KMar wetsvoorstellen Boek 1 en 2', d.d. 22 juni 2017). De KMar komt immers vanwege haar politietaken (art. 4, eerste lid, onder c, f en g Politiewet 2012) op de grens (de landsgrenzen en Schengengrenzen op Schiphol) veelvuldig in aanraking met burgers uit andere landen. Zeker voor korte en eenvoudige verhoren wordt door de daar werkzame KMar-militairen de Engelse en Duitse taal voldoende beheerst.

Ministerie van Defensie
Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee

Onze referentie
[REDACTED]

3. Herstructurering van (bijzondere) voorwaarden en het toezicht op de naleving daarvan.

De onderdelen AA (art. 2.5.33) en EEEEE (art. 6.5.1) wijzigen diverse regelingen met betrekking tot (bijzondere) voorwaarden en het toezicht op de naleving daarvan. De regelingen waarbij (bijzondere) voorwaarden een rol kunnen spelen hebben in het huidige wetboek min of meer verschillende kaders en formuleringen en worden nu verduidelijkt wat de uitvoerbaarheid tegemoet komt.

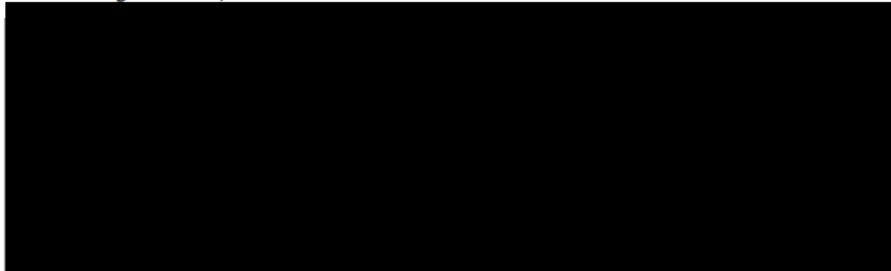
De KMar is vooral content met de door de KMar in de werkgroep geuite wens om het 'gebieds- en contactverbod' duidelijker en meer in samenhang met elkaar te regelen. Met de opgenomen formulering van het 'contactverbod' ('een verbod direct of indirect contact te hebben of te zoeken met bepaalde personen of instellingen, dat ook kan inhouden een verbod zich in een bepaalde afstand van bepaalde personen te bevinden') naast het 'gebiedsverbod' ('een verbod zich te bevinden in een bepaald gebied'), wordt tegemoet gekomen aan de niet fictieve situaties dat een persoon een door de KMar 'te beschermen persoon' (TBP) hinderlijk en intimiderend volgt over straat, of steeds opdoemt daar waar de TBP ook aanwezig is. Doordat de KMar onder andere politieke ambtsdragers, advocaten en politici bewaakt en beveiligt en deze personen zich door heel Nederland moeten kunnen bewegen, biedt veelal een *gebiedsverbod* onvoldoende soelaas. De reikwijdte van een *contactverbod* bood onvoldoende duidelijkheid of daar ook het leggen van contact zonder mondelinge uitlatingen (bijvoorbeeld aanroepen, bellen, voicemail inspreken) of geschreven woorden (e-mails en brieven sturen) toe behoorde. Er leek een gat te bestaan tussen het gebieds- en contactverbod. Met de nieuwe formulering en duidelijke toelichting in de MvT bij art. 2.5.33 van het 'contactverbod', wordt zowel tegemoetgekomen aan de rechtszekerheid en duidelijkheid voor verdachten en veroordeelden, als aan de effectiviteit van het bewaken en beveiligen van personen, wat tegenwoordig (helaas) een steeds belangrijkere taak is van de KMar en de politie.

Voorts is de KMar content met de verduidelijkende paragraaf 9.2.1 in de MvT (p. 61 e.v.) over de reikwijdte van het toezicht op algemene en bijzondere voorwaarden. Het is juist dat de KMar (evenals de politie) daarop slechts "reactief toezicht" kan houden. De KMar is immers niet ingericht en geëquipeerd als toezichtsorganisatie. Uiteraard zal de KMar, indien tijdens de uitoefening van haar dagelijkse taakuitoefening een schending blijkt van een algemene of opgelegde bijzondere voorwaarde, daarop acteren. Terecht wordt in de MvT gesteld, dat het

daarvoor van belang is dat de politie en KMar op de hoogte worden gebracht van dergelijke voorwaarden.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Ministerie van Defensie
Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee

Onze referentie

